

**מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב מודיעה בזאת על הארכת
המועד להגשת עמדות הציבור בדבר הכוונה לקבוע כללים לעניין
תנאים ברישיונות תאגידי מים וביוב**

בהמשך לפרסום טיוטת כללי תאגידי מים וביוב (קביעת תנאים ברישיונות) (קיום רצף
במתן שירותי מים וביוב ושעבודים), התשע"א- 2011 לשמיעת עמדות הציבור, הרינו
להודיע כי הוחלט **להאריך** את מועד הגשת העמדות **עד ליום ה' 12.5.2011 בשעה
10:00.**

המעוניין להביע עמדתו לעניין הכללים המוצעים, מוזמן לעשות כן, בכתב באמצעות פקס
בלבד שמספרו 03-6369750 עד למועד האמור. על השולח החובה לוודא קבלת הפקס
בטלפון שמספרו: 03-6369600/5.

ניתן לעיין בטיוטות הכללים ודברי ההסבר הנלווים להם באתר האינטרנט של הרשות
הממשלתית למים ולביוב שכתובתו www.water.gov.il.

מזכירות המועצה

הט"ק
38
10⁰⁰ - א
12.5.11

להגשת עמדות עד 14.4.11
באמצעות פקס: 03-6369750

כללי תאגידי מים וביוב (קביעת תנאים ברישיונות) (קיום רצף במתן שירותי מים וביוב ושעבודים), התשע"א-

2011

בתוקף סמכותה לפי סעיפים 21(ד) ו-21א לחוק תאגידי מים וביוב, תשס"א-2001¹ (להלן – החוק), קובעת מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב כללים אלה (להלן – הכללים):

הגדרות 1. בכללים אלה –

"אחוז מחושב" – ההפרש בין הכנסות החברה מפעילות מים וביוב ובין הוצאות התפעול של החברה, בנטרול פחת ובתוספת הוצאות גביה, מחולק בהכנסות מפעילות מים וביוב, הכל על פי הדוחות הכספיים של החברה לשנה האחרונה, ובחברה שטרם הגישה דוחות כספיים לשנת פעילותה הראשונה – על פי התוכנית העסקית של החברה שאושרה על ידי הממונה;

"דוחות כספיים" – דוח כספי שנתי שהגישה החברה לממונה בהתאם לסעיף 54 לחוק, ערוך לפי מתכונת הדיווח שקבע הממונה לפי סעיף 10(ב) לכללי דוחות תקופתיים ומיידיים;

"הלוואה" – לרבות מסגרת אשראי;

"הלוואת בעלים" – הלוואה שנטלה החברה מבעלי מניותיה;

"חברה בת" – כמשמעותה בחוק החברות, התשנ"ט-1999²;

"כללי דוחות תקופתיים ומיידיים" – כללי תאגידי מים וביוב (דוחות תקופתיים ומיידיים), תש"ע-2010³;

"מצב חירום" – הממונה הודיע לחברה כי בכוונתו לבטל, להגביל או לא לתדש את רישיון החברה או התרחש אחד מהאירועים הבאים ולדעת הממונה בעקבות התרחשותו נוצר חשש ממשי לפגיעה בקיום רצף במתן שירותי מים וביוב:

(1) הוגשה לבית משפט או לראש ההוצאה לפועל, לפי הענין, בקשה להורות על פירוקה של החברה או בקשה למינוי בעל תפקיד כמשמעותו בסעיף 21 לכללי דוחות תקופתיים ומיידיים;

(2) הוגשה לבית משפט תביעה מהותית כנגד החברה ולדעת הממונה קיים חשש ממשי לפגיעה ביכולתה של החברה לקיים את התחייבויותיה אם תתקבל התביעה;

(3) החברה הפרה הסכם הלוואה שהיא צד לו הפרה יסודית, ולדעת הממונה קיים חשש ממשי לפגיעה ביכולתה של החברה לקיים את התחייבויותיה;

(4) התקיימו בחברה סימני אזהרה כמשמעותם בכללי דוחות תקופתיים ומיידיים, ולדעת הממונה קיים חשש ממשי לפגיעה ביכולתה של החברה

¹ ס"ח תשס"א, עמ' 454.

² ס"ח תשנ"ט, עמ' 189.

³ ק"ת תש"ע, עמ' 1046.

לקיים את התחייבויותיה;

(5) כנגד החברה או נושא משרה בה מתנהלת חקירה פלילית בחשד לביצוע עבירות בתחומי בריאות הציבור והגנה על איכות הסביבה.

"נכסי החברה" – לרבות הון המניות המונפק של החברה ונכסי חברה בת;

"נכסים פיננסיים" – כל אלה:

(1) נכסי החברה, למעט נכסים שאינם ניתנים לשעבוד;

(2) שיעור מתוך הכספים מכל מקור וסוג להם תהיה החברה זכאית בעתיד, לרבות עבור שירותים שיינתנו בעתיד ולמעט כספים כאמור בסעיף קטן (3), השווה לגבוה מאלה: (א) האחוז המחושב הידוע במועד מימוש השעבוד; (ב) 70% מהאחוז המחושב שהיה ידוע במועד יצירת השעבוד;

(3) כספים שיתקבלו עבור מכירת או מתן זכות שימוש בנכסים תפעוליים.

"נכסים שאינם ניתנים לשעבוד" – נכסי החברה הנמנים על הסוגים הבאים, למעט נכסים שהממונה אישר לשעבדם לפי סעיף 2(א)(3):

(א) נכסים תפעוליים;

(ב) קניין רוחני, לרבות תוכניות, מפות, ידע, סקרים ומאגרי מידע;

(ג) זכויות במקרקעין, למעט משרדים, וכן בתי מלאכה, מעבדות, מתסנים וציוד לשעת חירום, המשמשים את החברה לקיום רצף במתן שירותי מים וביוב;

(ד) רישיון החברה;

(ה) הון המניות של החברה;

(ו) כספים שהתקבלו או יתקבלו מהמדינה, למעט החוזרי מס וזכויות שהומחו או שועבדו לפי תקנות יסודות התקציב (המחאה או שעבוד של זכות בידי תאגיד מים וביוב), התשס"ה-2005⁴;

"נכסים תפעוליים" – נכסי החברה המשמשים לפעילות מים וביוב, לרבות מערכת מים ומערכת ביוב.

"פירעון מוקדם" – פירעון של הלוואה, או כל חלק ממנה, לפני המועד שנקבע לפירעונה בתנאי הלוואה;

"פעילות מים וביוב" – פעילות חיונית ופעילות נוספת;

"קיום רצף במתן שירותי מים וביוב" – אספקה רציפה של שירותי מים ושירותי ביוב לכל הצרכנים בתחום החברה, ברמת שירות ואיכות נאותים, על פי אמות המידה שנקבעו לפי החוק, ככל שנקבעו;

"שעבוד" ו-"שעבוד צף" – כמשמעותם בפקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983⁵;

קביעת תנאים ברישיון 2. נתן הממונה רישיון לחברה, יראו את התנאים הבאים כחלק מתנאי הרישיון:

⁴ ק"ת התשס"ה, עמ' 439.
⁵ דמ"י התשמ"ג, עמ' 761.

(א) חברה ובעלי מניותיה לא ישעבדו איזה מנכסי החברה אלא באישור הממונה ובכפוף להתקיימות כל אלה במועד רישום השעבוד:

(1) השעבוד ניתן להבטחת הלוואה לתאגיד הנמנה עם סוג שנקבע בתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968⁶, או תאגיד מסוג אחר שאושר על ידי הממונה.

(2) החברה עומדת באמות מידה חשבונאיות שייקבעו על ידי הממונה ויפורסמו באתר הרשות הממשלתית למיס ולביוב [WWW.WATER.GOV.IL].

(3) השעבוד הוא שעבוד צף על נכס פיננסי, או שעבוד על נכס תפעולי או על זכות במקרקעין שהתקיימו בו כל אלה:

(1) עלות הקמתו או רכישתו, לפי הענין, ניכרת;

(2) הוא אינו משמש לפעילות חיונית;

(3) השעבוד נעשה להבטחת אשראי ששימש בפועל לרכישתם של הנכס או הזכות או להקמתו של הנכס, בהיקף של לפחות 75% מעלות הרכישה או ההקמה.

(ב) החברה לא תיתן זכות קיזוז מחשבונות החברה או מכספים העומדים לרשותה, לרבות במקרה של פירעון מוקדם של הלוואה, אלא בהתקיים כל אלה:

(1) החברה לא פרעה את סכומי הקרן, הריבית, הפרשי ההצמדה והעמלות השוטפים בהם היא חייבת על פי תנאי הלוואה (להלן – התשלומים השוטפים).

(2) זכות הקיזוז הוגבלה לתשלומים השוטפים וכן לריבית חריגה לתקופה מוגבלת של עד 60 יום.

(ג) חברה לא תיתן זכות חזקה ועיכבון על איזה מנכסיה, אלא בהתקיים כל אלה:

(1) זכות החזקה והעיכבון אינה חלה על נכסים שאינם ניתנים לשעבוד.

(2) זכות החזקה והעיכבון נדרשת למימוש בפועל של שעבוד.

(ד) חברה לא תשעבד את נכסיה, אלא אם יכללו במסמכי השעבוד ובהסכם הלוואה המובטחת בשעבוד ההוראות שבתוספת הראשונה לכללים.

(ה) (1) קבע הממונה כי נוצר מצב חירום בחברה, יודיע על כך למועצת הרשות הממשלתית למיס ולביוב ולחברה וימנה לחברה נציג מטעמו שינהל את החברה (להלן – נציג הממונה).

⁶ ס"ח תשכ"ח, עמ' 234.

- (2) נציג הממונה ימונה לתקופה שלא תעלה על 60 יום.
- (3) נציג הממונה יהיה בעל השכלה בתחום ההנדסי, המשפטי או החשבונאי.
- (4) נציג הממונה יהיה רשאי לעשות את כל הדרוש לניהול החברה לרבות תפיסת חזקה, שעבוד או הפעלה של הנכסים שאינם ניתנים לשעבוד, העברת זכויות בנכסים אלו ומניעת פעולה בנכסים אלו של החברה על ידי כל אדם.
- (5) נציג הממונה יפעל על פי הוראות הממונה לפי סדר הקדימות הבא:
- (א) הבטחת קיום רצף במתן שירותי מים וביוב;
- (ב) הבטחת המשך פירעון ההלוואות שנטלה החברה מהתמורה שתתקבל מהעברת זכויות בנכסי החברה או מדמי השימוש בנכסי החברה.
- (6) החברה תפעל על פי הוראות נציג הממונה אלא אם ייקבע אחרת על ידי בית משפט.
- (7) הממונה יפעל למינוי מנהל מיוחד לפי סעיף 117(א) לחוק תוך 60 יום ממועד מינוי נציג הממונה.
3. החלת הוראות הכללים על חברות קיימות
4. תחילה
- החל ממועד תחילתם של הכללים יראו את הוראות סעיף 2 כחלק מתנאי הרישיונות שניתנו לפני כניסתם של הכללים לתוקף.
- תחילתם של הכללים תוך 30 ימים מיום פרסומם.

תוספת

(סעיף 2(ד))

1. הוראות תוספת זו יגברו על כל הוראה אחרת בהסכם ההלוואה המובטחת בשעבוד ובמסמכי השעבוד.
2. השעבוד שנרשם לטובת המלווה חל רק על נכסי החברה שהממונה אישר לשעבדם לפי סעיף 2(א).
3. העברת זכויות בנכסים שאינם ניתנים לשעבוד והקניית זכות שימוש או כל הנאה אחרת בהם אינם טעונים הסכמה של המלווה.
4. קבע הממונה דמי שימוש כאמור בסעיף 21(א) לחוק ישמשו דמי השימוש בראש ובראשונה לפירעון סכומי ההחזר השוטפים של הלוואות שנטלה החברה, לפי תנאיהן, וכן ריבית חריגה לתקופה מוגבלת של עד 60 יום, בהתאם ליחס שבין סכומי הקרן של ההלוואות.

5. (א) הורה הממונה על העברת זכויות החברה בנכסים שאינם ניתנים לשעבוד לידי החברה האחרת כאמור בסעיף 21(ג) לחוק, ישמשו כספי התמורה שתקבל החברה מהעברת נכסים כאמור, בראש ובראשונה, להחזר הלוואות שנטלה החברה, בהתאם ליחס שבין סכומי הקרן של ההלוואות.
- (ב) קביעת השווי או מועדי התשלום לפי סעיף 21(ד) לחוק לא יהיו טעונים הסכמת המלווה.
6. לא תוענק למלווה זכות קיזוז מחשבונות החברה או מכספים העומדים לרשותה, אלא על פי סעיף 2(ב) לכללים; ביצע מלווה קיזוז שלא בהתאם לתנאים הקבועים בסעיף 2(ב) לכללים, יהיה הקיזוז בטל, והמלווה ישיב לחברה את הכספים שקיזז.
7. לא יוענקו למלווה זכויות חזקה ועיכבון על נכסי החברה, אלא על פי סעיף 2(ג) לכללים.
8. (א) החברה תהיה רשאית ליטול הלוואות נוספות, מצדדים שלישיים, שתובטחה בשעבוד צף על הנכסים הפיננסיים של החברה, בכפוף לאישור הממונה כאמור בסעיף 2(א) לכללים.
- (ב) נטלה החברה הלוואות מצדדים שלישיים, שהובטחו בשעבוד צף כאמור, יהיו השעבודים בדרגה זהה בהתאם ליחס שבין היתרה שטרם נפרעה של ההלוואות במועד מימוש השעבוד.
- (ג) החברה והמלווה יהיו רשאים לקבוע כי למלווה זכות סירוב ראשון על הלוואה נוספת, בתנאים זהים לתנאים אותם יכולה החברה לקבל ממלווה נוסף.
9. המלווה יודיע לחברה, עם העתק בכתב לממונה, על כל הפרה יסודית של ההלוואה ותנאיה, לרבות אי פירעון התשלומים השוטפים בהם חייבת החברה על פי תנאי ההלוואה, וכן על כוונתו להעמיד את ההלוואה, כולה או מקצתה, לפירעון מיידי.
10. המלווה לא יהיה רשאי לנקוט בהליכים למימוש השעבודים הקיימים לזכותו על נכסי החברה, לרבות בדרך של פניה לבית המשפט למינוי כונס נכסים או מפרק חברה, אלא בחלוף 60 יום ממתן הודעה לממונה כאמור בסעיף 9 לתוספת.
11. שינוי בהרכב בעלי מניות בחברה שאיננו כרוך בשינוי שליטה בחברה לא יהווה עילה לפירעון מיידי של ההלוואה, ובלבד שאושר על ידי הממונה.

אורי שני
מנהל הרשות הממשלתית
למים ולביוב

[-----] התשי"ע (2010 [-----])

דברי הסבר

מבוא

מטרתם של הכללים המוצעים היא לקבוע מתכונת אחידה של הוראות שיש לכלול ברישיון שניתן לחברה, הנוגעות למגבלות החלות על שעבוד נכסים חיוניים לצורך מתן שירותי מים וביוב על ידי החברה ולמנגנונים שנועדו להבטיח אספקה רציפה של שירותי מים וביוב לכל הצרכנים המצויים בתחום החברה, במקרים בהם חברה נקלעת למצב חירום.

סעיף 1

סעיף 1 קובע הגדרות המשמשות בכללים.

הגדרת המונח "מצב חירום" מתייחסת למקרה בו הממונה הודיע לחברה כי בכוונתו לבטל, להגביל או לא לחדש את רישיונה וכן לשורה של מצבים בהם נוצר חשש ממשי לפגיעה בקיום רצף במתן שירותי מים וביוב.

הגדרת המונח "נכסי החברה" – נכסי חברה בת נכללו בהגדרה מכיוון שהם עשויים לשמש במתן שירותי מים וביוב. בנוסף, נכלל בהגדרה גם הון המניות המונפק של החברה, כדי להבטיח שלא יועברו אמצעי שליטה בחברה בדרך של שעבוד, בניגוד להוראות פרק ה' לחוק.

הגדרת המונח "נכסים שאינם ניתנים לשעבוד" כוללת את כל נכסי החברה המשמשים לפעילות מים וביוב, אשר, ככלל, לא ניתן לשעבדם בהתאם להוראות הכללים. נכסים אלה כוללים, בין היתר, את מערכת המים ומערכת הביוב, נכסי קניין רוחני, זכויות במקרקעין, למעט משרדים, זכויות במתקנים המשמשים את החברה לקיום רצף במתן שירותי מים וביוב וכן רישיון החברה. בנוסף נכלל בהגדרה הון המניות של החברה, כדי להבטיח שלא יועברו אמצעי שליטה בחברה בדרך של שעבוד, בניגוד להוראות פרק ה' לחוק, וכן כספים שהמדינה מעבירה לחברות, למעט החזרי מס, שכן כספים אלה מיועדים לקיום ופיתוח משק המים והביוב.

הגדרת המונח "נכסים פיננסיים" מתייחסת לסוגי נכסים שניתן לשעבדם בהתאם להוראות הכללים. נכסים אלו כוללים את כל נכסי החברה שאינם נכסים שאינם ניתנים לשעבוד, וכן כספים שיתקבלו בעתיד ממכירת נכסים או ממתן זכות שימוש בנכסי החברה ושיעור מסוים מכספים שלהם תהיה החברה זכאית בעתיד. שיעור זה, הקבוע בהגדרת המונח "שיעור מחושב", מחושב לפי היחס בין סך הכנסות החברה מפעילות מים וביוב, בניכוי הוצאות התפעול של החברה, בנטרול פחת ובתוספת הוצאות גביה, לבין הכנסות החברה מפעילות מים וביוב, במועד מימוש השעבוד. השיעור האמור נקבע על מנת להבטיח שבמקרה של מימוש השעבוד, יוותרו בידי החברה סכומים מספקים להמשך פעילותה. יחד עם זאת, על מנת להקנות מידה מסוימת של ביטחון לבעלי השעבודים, נקבע כי בכל מקרה לא יפחת השיעור האמור מ-70% מהשיעור המחושב שהיה ידוע במועד יצירת השעבוד.

סעיף 2

סעיף 2 קובע תנאים מסוימים יראו את התנאים הבאים כחלק מתנאי הרישיון שינתן על ידי הממונה לחברות.

פסקה (א) קובעת כי חברה לא תשעבד איזה מנכסיה אלא באישור הממונה ובכפוף לכך שהחלואה ניתנה לתאגיד הנמנה עם הסוג שנקבע בתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך או תאגיד מסוג אחר שאושר על ידי הממונה, ושהחברה עומדת באמות מידה חשבונאיות שיקבע הממונה. ההגבלה על זהות מקבל השעבוד נועדה להבטיח שלא יינתן שעבוד אלא לגופים מפוקחים או בעלי איתנות פיננסית, שלהם היכולת לאמוד את הסיכונים הגלומים בהשקעה. הדרישה לעמוד באמות מידה חשבונאיות נועדה להבטיח כי לחברה יש יכולת לעמוד בהתחייבויותיה הקיימות והעתידיות. סוגי השעבודים שניתן לערוך הם שעבוד צף על נכסים פיננסיים ושעבוד ספציפי לנכס על נכס שאינו ניתן לשעבוד, שעלותו ניכרת, אשר נועד להבטיח החלואה שנלקחה לרכישת הנכס או הקמתו. מתן שעבוד ספציפי כאמור מותנה בכך שהנכס נפרד לחלוטין מפעילות המים והביוב ומחזק באמצעות חברה בת.

פסקה (ב) קובעת כי חברה לא תיתן זכות קיזוז מחשבונות החברה או מכספים העומדים לרשותה, אלא במקרים בהם היא אינה עומדת בתנאי החלואה. זכות הקיזוז הוגבלה לתשלומים השוטפים של החלואה ולריבית חריגה לתקופה מוגבלת של עד 60 יום.

פסקה (ג) קובעת כי חברה לא תקנה זכות חזקה ועיכבון על נכסיה, אלא על נכסים שהיא רשאית לשעבד ורק במקרים בהם היא נדרשת לצורך מימוש בפועל של השעבוד.

פסקה (ד) קובעת כי חברה לא תלווה כספים ולא תשעבד את נכסיה אלא אם יכללו בהסכם החלואה ובמסמכי השעבוד ההוראות שבתוספת הראשונה לכללים. הוראות אלה מעגנות בהסכם את המגבלות הקבועות בכללים ביחס למתן שעבוד, זכות קיזוז וזכות חזקה ועיכבון. בנוסף נקבע בתוספת מנגנון שיאפשר לחברה ליטול החלואות נוספות מצדדים שלישיים שתובטחנה אף הן בשעבוד צף, והוראות בדבר השימוש בתמורה בגין העברת זכויות החברה או דמי שימוש בנכסים שאינם ניתנים לשעבוד. כן נקבעו בתוספת מגבלות על יכולתו של המלווה לנקוט בהליכים למימוש השעבודים הקיימים לזכותו שנועדו למנוע פגיעה בקיום רצף במתן שירותי מים וביוב.

פסקה (ה) קובעת כי הממונה יהיה רשאי, אם קבע, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות, כי נוצר מצב חירום בחברה, למנות נציג מטעמו, שינהל את החברה לפרק זמן מוגבל שלא יעלה על 60 יום. נציג הממונה יפעל להבטחת קיום רצף במן שירותי מים וביוב ולהמשך פירעון החלואות שנטלה החברה. במהלך פרק זמן זה, הממונה יפעל למינוי מנהל מיוחד לפי סעיף 117(א) לחוק.

סעיף 3

סעיף 3 מחיל את הוראות סעיף 2 על רישיונות שניתנו לפני כניסתם של הכללים לתוקף.